**פרק י א** כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהִכְנִיסָן שֶׁלֹּא כְדַרְכָּן, אוֹ שֶׁהִכְנִיסָן כְּדַרְכָּן וְלֹא מֵרְקָן, אוֹ שֶׁמֵּרְקָן וְנִשְׁבְּרוּ, הֲרֵי אֵלּוּ חוֹצְצִין. כְּלִי שֶׁהִטְבִּילוֹ דֶּרֶךְ פִּיו, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל. הִטְבִּילוֹ כְּדַרְכּוֹ בְּלֹא זְבוּרִית, עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ. כְּלִי שֶׁהוּא צַר מִכָּאן וּמִכָּאן וְרָחָב מִן הָאֶמְצַע, אֵינוֹ טָהוֹר, עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ. צְלוֹחִית שֶׁפִּיהָ שׁוֹקֵעַ, אֵינָהּ טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּנַּקְבֶנָּה מִצִּדָּהּ. קַלְמָרִין הֶדְיוֹטוֹת, אֵינָהּ טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּנַּקְבֶנָּה מִצִּדָּהּ. וְקַלְמָרִין שֶׁל יוֹסֵף הַכֹּהֵן הָיְתָה נְקוּבָה בְּצִדָּהּ: **ב** הַכַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁל עוֹר, הֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמָּיִם. כֶּסֶת עֲגֻלָּה, וְהַכַּדּוּר, וְהָאִמּוּם, וְהַקָּמֵיעַ, וְהַתְּפִלָּה, אֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמָּיִם. זֶה הַכְּלָל, כֹּל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא, טוֹבְלִים סְתוּמִים: **ג** אֵלּוּ שֶׁאֵינָם צְרִיכִים שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם, קִשְׁרֵי הֶעָנִי, וְהַנִּימִין, וְחֶבֶט שֶׁל סַנְדָּל, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ בִּזְמַן שֶׁהִיא חוֹצָה, וְשֶׁל זְרוֹעַ בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת, וְאָזְנֵי הַחֵמֶת, וְאָזְנֵי הַתַּרְמוֹל: **ד** אֵלּוּ שֶׁהֵם צְרִיכִים שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶן הַמַּיִם, הַקֶּשֶׁר שֶׁבַּפִּרְקְסִים שֶׁבַּכָּתֵף, וְשָׂפָה שֶׁל סָדִין צָרִיךְ לְמַתֵּחַ, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ חוֹצָה, וְשֶׁל זְרוֹעַ בִּזְמַן שֶׁהִיא עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת, וּשְׁנָצִין שֶׁל סַנְדָּל. וּבְגָדִים שֶׁהִטְבִּילָן מְכֻבָּסִין, עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ. הִטְבִּילָן נְגוּבִין, עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ וְיָנוּחוּ מִבִּעְבּוּעָן: **ה** כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהֵם אֲרֻכִּין וְעָתִיד לְקָצוֹץ, מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כֻּלּוֹ. שַׁלְשֶׁלֶת דְּלִי גָדוֹל אַרְבָּעָה טְפָחִים וְשֶׁל קָטָן עֲשָׂרָה, מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה, רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כָּל הַטַּבַּעַת. הַחֶבֶל שֶׁהוּא קָשׁוּר בְּקֻפָּה אֵינוֹ חִבּוּר, אֶלָּא אִם כֵּן תָּפַר: **ו** בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, אֵין מַטְבִּילִין חַמִּין בְּצוֹנֵן וְלֹא צוֹנֵן בְּחַמִּין, לֹא יָפִים בְּרָעִים וְלֹא רָעִים בְּיָפִים. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, מַטְבִּילִין. כְּלִי שֶׁהוּא מָלֵא מַשְׁקִין וְהִטְבִּילוֹ, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל.

**פֶּרֶק י א) כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים**, כְּגוֹן יַד הַקַּרְדּוֹם אוֹ הַפַּטִּישׁ, **שֶׁהִכְנִיסָן** בְּתוֹךְ הַבַּרְזֶל **שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּן** בְּעִקּוּם, **אוֹ שֶׁהִכְנִיסָן כְּדַרְכָּן וְלֹא מֵרְקָן**, לֹא גָּמַר הַכְנָסָתָן, **אוֹ שֶׁמֵּרְקָן וְנִשְׁבְּרוּ**, וְאֵין הַיָּדוֹת מְשַׁמְּשִׁין מֵעֵין מְלַאכְתָּן הָרִאשׁוֹנָה, **הֲרֵי** כָּל **אֵלּוּ** הַיָּדוֹת **חוֹצְצִין**, כֵּיוָן שֶׁאֵין עוֹמְדִין לְהִתְקַיֵּם כָּךְ. **כְּלִי שֶׁהִטְבִּילוֹ דֶּרֶךְ פִּיו, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל**, דְּכָל כְּלִי שֶׁבִּתְחִלַּת הַכְנָסָתוֹ כּוֹפֵהוּ עַל פִּיו אֵין הַמַּיִם נִכְנָסִין בּוֹ אֲפִלּוּ מַכְנִיסוֹ כֻּלּוֹ עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל הַצַּד. **הִטְבִּילוֹ כְּדַרְכּוֹ בְּלֹא זְבוּרִית**, הַיְנוּ בְּלֹא הִכְנִיס בַּמַּיִם בֵּית יָד שֶׁל הַכְּלִי אוֹ שְׁאָר דָּבָר שֶׁנּוֹסָף עַל הַכְּלִי, אֵינוֹ כָּשֵׁר **עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ**, דְּאֵין הַמַּיִם בָּאִין בָּהֶן עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ. **כְּלִי שֶׁהוּא צַר מִכָּאן וּמִכָּאן וְרָחָב מִן הָאֶמְצַע, אֵינוֹ טָהוֹר עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ**. שֶׁאִם לֹא כֵן לֹא נִכְנָסִין הַמַּיִם בְּכָל מָקוֹם. **צְלוֹחִית שֶׁפִּיהָ שׁוֹקֵעַ**, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁיַּטֶּנָּה לֹא יִכָּנְסוּ הַמַּיִם, **אֵינָהּ טְהוֹרָה עַד שֶׁיִּנַּקְבֶנָּה מִצִּדָּהּ**, שֶׁיִּכָּנְסוּ הַמַּיִם. **קַלְמָרִין** כְּלִי שֶׁמַּנִּיחִין בּוֹ הַדְּיוֹ, וְיֵשׁ שֶׁפִּיהֶן שׁוֹקֵעַ לְתוֹכוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשָּׁפֵךְ הַדְּיוֹ אֲפִלּוּ אִם יֵהָפֵךְ עַל פִּיו, שֶׁל **הֶדְיוֹטוֹת, אֵינָהּ טְהוֹרָה עַד שֶׁיִּנַּקְבֶנָּה מִצִּדָּהּ**, שֶׁאֵין הַמַּיִם נִכְנָסִין בֶּחָלָל הַשָּׁקוּעַ מִבִּפְנִים. **וְקַלְמָרִין שֶׁל יוֹסֵף הַכֹּהֵן הָיְתָה נְקוּבָה בְּצִדָּהּ** כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְטַבְּלָאוֹתָהּ. **ב) הַכַּר** הוּא שֶׁשּׁוֹכְבִין עָלָיו, **וְהַכֶּסֶת** הוּא שֶׁמְּשִׂימִין תַּחַת מְרַאֲשׁוֹתָיו, אִם הֵם **שֶׁל עוֹר, הֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶן הַמַּיִם** לְתוֹכָן, שֶׁדֶּרֶךְ כַּר וְכֶסֶת שֶׁל עוֹר לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא מַה שֶּׁבְּתוֹכָן. **כֶּסֶת עֲגֻלָּה** וּקְטַנָּה, שֶׁעוֹשִׂין הַשָּׂרִים לְהָשִׂים תַּחַת מְרַאֲשׁוֹתָן, **וְהַכַּדּוּר** שֶׁל עוֹר, **וְהָאִמּוּם**, דְּפוּס שֶׁעוֹשִׂין עָלָיו אֶת הַמִּנְעָל וּמְמַלְּאִין אוֹתוֹ בְּשֵׂעָר אוֹ בְּמוֹכִין, **וְהַקָּמֵעַ** שֶׁל כְּתָב אוֹ שֶׁל עִקָּרִין, וְהוּא מְצֻפֶּה עוֹר, **וְהַתְּפִלָּה**, תְּפִלִּין שֶׁל יָד אוֹ שֶׁל רֹאשׁ, **אֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶן הַמַּיִם**, שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לְהַכְנִיס אוֹ לְהוֹצִיא מַה שֶּׁבְּתוֹכָן, דְּאֵין תְּפִלִּין צְרִיכִין בְּדִיקָה. וּמהר"ם כָּתַב דְּאֵין הַבְּדִיקָה נִקְרָא לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא כֵּיוָן שֶׁאֵין מוֹצִיאִין מַה שֶּׁבְּתוֹכָן בִּשְׁבִיל הַחִיצוֹן אֶלָּא לִבְדֹּק הַכְּתָב שֶׁבְּתוֹכָן. **זֶה הַכְּלָל, כָּל כְּלִי שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא, טוֹבְלִין סְתוּמִין. ג) אֵלּוּ שֶׁאֵינָם צְרִיכִים שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶם הַמַּיִם, קִשְׁרֵי הֶעָנִי** בְּגָדָיו שֶׁל עָנִי שֶׁנִּקְרְעוּ וּקְשָׁרָן, וְקֶשֶׁר שֶׁלָּהֶן אֵינוֹ עָשׂוּי לְהַתִּירָן לְעוֹלָם, **וְהַנִּימִין** שֶׁתּוֹלִין בִּשְׂפַת הַסָּדִין אוֹ הַטַּלִּית לְנוֹי, שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי לְהַתִּירָן, **וְחֶבֶט** אֹזֶן שֶׁיֵּשׁ בִּרְצוּעָה שֶׁל **סַנְדָּל, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ, בִּזְמַן שֶׁהִיא חוֹצָה**, הַיְנוּ כְּשֶׁהַקֶּשֶׁר חוֹצֵץ, שֶׁאֵין הַמַּיִם נִכְנָסִים לְתוֹכָהּ, וְהַיְנוּ כְּשֶׁהוּא מְהֻדָּק יָפֶה, שֶׁאָז אֵינוֹ עָשׂוּי לְהַתִּיר, וּלְפִי שֶׁהוּא עָשׂוּי לְהִתְקַיֵּם אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַתִּירוֹ בִּשְׁעַת טְבִילָה, **וְשֶׁל זְרוֹעַ** קֶשֶׁר שֶׁל יָד, **בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת**, דִּמְהַדֵּק הַקֶּשֶׁר הַרְבֵּה וְאֵין הָרְצוּעָה עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת בּוֹ, **וְאָזְנֵי הַחֵמֶת**, אָזְנֵי הַנּוֹד שֶׁל עוֹר שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן קְשָׁרִין מְהוּדָקִין, **וְאָזְנֵי הַתַּרְמוֹל**, כִּיס שֶׁל עוֹר שֶׁנּוֹשְׂאִין הָרוֹעִים, וּבִלְשׁוֹן מִקְרָא יַלְקוּט (שמואל-א יז, מ) "וַיָּשֶׂם אֹתָם בִּכְלִי הָרֹעִים אֲשֶׁר לוֹ וּבַיַּלְקוּט", כָּל אֵלּוּ הַקְּשָׁרִים אֵינָן עֲשׂוּיִן לְהַתִּירָן. **ד) אֵלּוּ שֶׁהֵם צְרִיכִים שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶן הַמַּיִם, הַקֶּשֶׁר שֶׁבַּפִּרְקְסִין שֶׁבַּכָּתֵף**, לְבוּשׁ תַּחְתּוֹן שֶׁקּוֹשְׁרוֹ מִצַּד הַכָּתֵף בְּשָׁעָה שֶׁלּוֹבְשׁוֹ, וּבְשָׁעָה שֶׁפּוֹשְׁטוֹ מַתִּירָן, **וְשָׂפָה שֶׁל סָדִין**, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לְמַעְלָה כְּמִין קִבּוּץ, **צָרִיךְ לְמַתֵּחַ** אוֹתָן קְמָטִין כְּדֵי שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶם הַמַּיִם. **וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ, בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ חוֹצָה**, הַיְנוּ בִּזְמַן שֶׁאֵינוֹ מְהוּדָק, **וְשֶׁל זְרוֹעַ, בִּזְמַן שֶׁהִיא עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת. וּשְׁנָצִין** רְצוּעוֹת **שֶׁל סַנְדָּל**. שֶׁקּוֹשְׁרִין בָּהֶן הַסַּנְדָּל, כָּל אֵלּוּ עֲשׂוּיֵי לְהַתִּירָן וְלָכֵן כְּשֶׁטּוֹבְלָן צָרִיךְ לְהַתִּיר קִשְׁרֵיהֶן. **וּבְגָדִים שֶׁהִטְבִּילָן** כְּשֶׁהֵן **מְכֻבָּסִין**, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶן מַיִם, צָרִיךְ לְהַכְנִיסָן בַּמַּיִם **עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ**, שֶׁיַּעֲלוּ אֲבַעְבּוּעוֹת, וְאָז טָהֲרוּ לְפִי שֶׁהוּשְׁקוּ הַמַּיִם הַבְּלוּעִין בָּהֶם לְמֵי הַמִּקְוֶה, אֲבָל אִם **הִטְבִּילָן** כְּשֶׁהֵן **נְגוּבִין** אֵינָן טְהוֹרִין **עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ וְיָנוּחוּ מִבִּעְבּוּעָן**, דִּכְשֶׁאָדָם מַטְבִּיל סָדִין שֶׁהוּא רָחָב מִן הַמִּקְוֶה, תּוֹחֲבוֹ כְּשֶׁהוּא מְקֻפָּל וּמִתּוֹךְ כָּךְ מְבַעְבְּעִין הַמַּיִם, וּכְשֶׁנָּחִין מִבִּעְבּוּעָן יֵשׁ סִימָן שֶׁבָּאוּ הַמַּיִם בְּכֻלָּן. **ה) כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהֵן אֲרֻכִּין וְעָתִיד לְקָצְצָן, מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה** הָרָאוּי לוֹ, וְהַשְּׁאָר אֵין צָרִיךְ טְבִילָה, דְּכָל הָעוֹמֵד לַחְתֹּךְ כַּחֲתוּךְ דָּמֵי, וּמְקוֹם הַחִבּוּר אֵין צָרִיךְ בִּיאַת מַיִם, דְּבֵית הַסְּתָרִים דְּכֵלִים אֵין צָרִיךְ בִּיאַת מַיִם, וַאֲפִלּוּ רָאוּי לְבִיאַת מַיִם לֹא בְּעִינַן דְּאֵין אָדָם מַקְפִּיד שָׁם. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר** אֵינוֹ טָהוֹר **עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כֻּלּוֹ**, דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּכָל הָעוֹמֵד לַחְתֹּךְ לָאו כַּחֲתוּךְ דָּמֵי. **שַׁלְשֶׁלֶת דְּלִי, גָּדוֹל** שִׁעוּרוֹ **אַרְבָּעָה טְפָחִים**, דְּמִתּוֹךְ שֶׁהַדְּלִי גָּדוֹל אֵינוֹ יָכוֹל לְהַגְבִּיהוֹ אֶלָּא אִם כֵּן אוֹחֵז הַשַּׁלְשֶׁלֶת קָרוֹב לוֹ, **וְשֶׁל** דְּלִי **קָטָן** שִׁעוּרוֹ **עֲשָׂרָה** טְפָחִים, **מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה**, וְהַשְּׁאָר אֵינוֹ צָרִיךְ טְבִילָה אֲפִלּוּ כָּלְתָה הַמִּדָּה בַּחֲצִי טַבַּעַת שֶׁל הַשַּׁלְשֶׁלֶת, אֵין חֶצְיוֹ הַשֵּׁנִי צָרִיךְ טְבִילָה, **רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר**, אֵינוֹ טָהוֹר **עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כָּל הַטַּבַּעַת** שֶׁכָּלְתָה הַמִּדָּה בַּחֲצִי טַבַּעַת, **הַחֶבֶל שֶׁהוּא קָשׁוּר בְּקֻפָּה אֵינוֹ חִבּוּר אֶלָּא אִם כֵּן תָּפַר** הַחֶבֶל וְחִבְּרוֹ בַּקֻּפָּה. אוֹכְלִין וּמַשְׁקִין אֵין לָהֶם טָהֳרָה בְּמִקְוֶה אֶלָּא הַמַּיִם לְבַד יְכוֹלִין לְהִטָּהֵר עַל יְדֵי הַשָּׁקָה, שֶׁמִּתְחַבְּרִין הַמַּיִם שֶׁנִּטְמְאוּ עִם מֵי הַמִּקְוֶה. **ו) בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, אֵין מַטְבִּילִין** מַיִם **חַמִּין** שֶׁנִּטְמְאוּ **בְּצוֹנֵן וְלֹא צוֹנֵן בְּחַמִּין, לֹא** מַיִם **יָפִים בְּרָעִים וְלֹא רָעִים בְּיָפִים**. דְּמִתּוֹךְ שֶׁהֵם שְׁנֵי מִינִים אֵין הַשָּׁקָה מוֹעֶלֶת לָהֶן, דְּחַיְשֵׁי בֵּית שַׁמַּאי דִּלְמָא יָחוּס עֲלֵיהֶן וְלֹא נָגְעֵי בַּהֲדָדֵי. **בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, מַטְבִּילִין**, אֲפִלּוּ הֵם שְׁנֵי מִינִים, דְּלֹא גָּזְרוּ. **כְּלִי** טָמֵא **שֶׁהוּא מָלֵא מַשְׁקִין** מֵי פֵּרוֹת **וְהִטְבִּילוֹ, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל**, מִשּׁוּם דְּכָל הַמַּשְׁקִין חוֹצְצִין חוּץ מִמַּיִם, וְאִם נִשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן נִתְבַּטְּלוּ בַּמַּיִם וְנִטְהַר הַכְּלִי.



מָלֵא מֵי רַגְלַיִם, רוֹאִים אוֹתָם כְּאִלּוּ הֵם מַיִם. מָלֵא מֵי חַטָּאת, עַד שֶׁיִּרְבּוּ הַמַּיִם עַל מֵי חַטָּאת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אֲפִילּוּ כְלִי מַחֲזִיק כּוֹר וְאֵין בּוֹ אֶלָּא רְבִיעִית, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל: **ז** כָּל הָאֳכָלִין מִצְטָרְפִין לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּכַחֲצִי פְרָס. כָּל הַמַּשְׁקִין מִצְטָרְפִין לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בִּרְבִיעִית. זֶה חֹמֶר בְּשׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִים מִבַּמִּקְוֶה, שֶׁעָשׂוּ בוֹ שְׁאָר הַמַּשְׁקִין כַּמָּיִם: **ח** אָכַל אֳכָלִים טְמֵאִים, וְשָׁתָה מַשְׁקִים טְמֵאִים, טָבַל וְהֱקִיאָן, טְמֵאִים, מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן טְהוֹרִים בַּגּוּף. שָׁתָה מַיִם טְמֵאִים, טָבַל וְהֱקִיאָם, טְהוֹרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵם טְהוֹרִים בַּגּוּף. בָּלַע טַבַּעַת טְהוֹרָה, נִכְנַס לְאֹהֶל הַמֵּת, הִזָּה וְשָׁנָה וְטָבַל וְהֱקִיאָהּ, הֲרֵי הִיא כְמוֹת שֶׁהָיְתָה. בָּלַע טַבַּעַת טְמֵאָה, טוֹבֵל וְאוֹכֵל בַּתְּרוּמָה. הֱקִיאָהּ, טְמֵאָה וְטִמְּאַתּוּ. חֵץ שֶׁהוּא תָחוּב בָּאָדָם, בִּזְמַן שֶׁהוּא נִרְאֶה, חוֹצֵץ. וְאִם אֵינוֹ נִרְאֶה, טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָתוֹ:

## מַסֶּכֶת נִדָּה

**פרק א א** שַׁמַּאי אוֹמֵר, כָּל הַנָּשִׁים דַּיָּן שַׁעְתָּן. הִלֵּל אוֹמֵר, מִפְּקִידָה לִפְקִידָה, וַאֲפִילּוּ לְיָמִים הַרְבֵּה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה, אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת מְמַעֶטֶת עַל יַד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה, וּמִפְּקִידָה לִפְקִידָה מְמַעֶטֶת עַל יַד מֵעֵת לְעֵת.

וְאִם הַכְּלִי **מָלֵא מֵי רַגְלַיִם, רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן מַיִם** דְּמֵי רַגְלַיִם מִין מַיִם הֵם, וּכְשֶׁהִשִּׁיקָן בְּמֵי מִקְוֶה נַעֲשִׂין חִבּוּר לָהֶם וְלֹא חָיְיצֵי וְנִטְהַר הַכְּלִי. וְיֵשׁ גּוֹרְסִין כְּאִלּוּ הֵן יַיִן, וְאִם הָיוּ מִשְׁתַּנִּים מַרְאֵיהֶם וְחוֹזְרִין לְמַרְאֵה הַמַּיִם מִתְבַּטְּלִים בַּמַּיִם וְנִטְהַר הַכְּלִי, וְאִם הַכְּלִי **מָלֵא מֵי חַטָּאת**, הַיְנוּ מַיִם שֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ בְּאֵפֶר פָּרָה, שֶׁמַּזִּין מֵהֶם עַל טְמֵאֵי מֵתִים, אֵין הַכְּלִי טָהוֹר **עַד שֶׁיִּרְבּוּ הַמַּיִם** שֶׁנִּכְנְסוּ מִמֵּי הַמִּקְוֶה **עַל מֵי חַטָּאת**, דְּהַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ שֶׁיְּהֵא רֹב הַכְּלִי רֵיקָן, כְּדֵי שֶׁיִּרְבּוּ בּוֹ מֵי הַמִּקְוֶה עַל מַיִם שֶׁבְּתוֹכוֹ, הוֹאִיל וְהֵן אַב הַטֻּמְאָה וַחֲשִׁיבֵי מִשּׁוּם קְדוּשָּׁתַיְהוּ, לָא בָּטְלֵי אֶלָּא בְּרוּבָּא (תיו"ט). **רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אֲפִלּוּ כְּלִי שֶׁהוּא מַחְזִיק כּוֹר** ל' סְאָה, **וְאֵין בּוֹ אֶלָּא רְבִיעִית** מֵי חַטָּאת אוֹ שְׁאָר מַשְׁקִין, הֲרֵי זֶה הַכְּלִי **כְּאִלּוּ לֹא טָבַל**, דִּסְבַר רַבִּי יוֹסֵי רְבִיעִית מַשְׁקִין שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּלִי פּוֹסְלִין בִּטְבִילָה וְחוֹצְצִין אֲפִלּוּ בִּכְלִי גָּדוֹל, עַד שֶׁיָּסִיר מֵהֶם הַמַּשְׁקֶה, וְיַטְבִּילָן כְּשֶׁהֵן רֵיקִים. הָאוֹכֵל אֳכָלִין טְמֵאִין בְּכַחֲצִי פְּרָס דְּהַיְנוּ שְׁנֵי בֵּיצִים לְדַעַת רש"י, וּבֵיצָה וּמֶחֱצָה לְדַעַת הָרמב"ם, הֲרֵי הוּא פָּסוּל מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה, וְהַדִּין הוּא דְּכָל מִינֵי מַאֲכָלִין מִצְטָרְפִין לְהַשִּׁעוּר כַּחֲצִי פְּרָס. וְכֵן אִם שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין רְבִיעִית, הֲרֵי הוּא פָּסוּל מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה, וְהַיְנוּ בְּאֶחָד מִשִּׁבְעָה מַשְׁקִין: מַיִם, יַיִן, שֶׁמֶן, דְּבַשׁ, חָלָב, דָּם, טַל. וְסִימָנָךְ יַ"ד שָׁחַ"ט דַּ"ם, דִּכְתִיב (ויקרא יא, לד) "מִכָּל הָאֹכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וגו' וְכָל מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה", לָמֵד עַל כָּל הָאוֹכֶל שֶׁמִּצְטָרְפִין וְכָל הַמַּשְׁקֶה שֶׁמִּצְטָרְפִין. **ז) כָּל הָאֳכָלִין מִצְטָרְפִין לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה**, כָּל מִינֵי מַאֲכָלִין, דְּהָאוֹכֵל אֳכָלִין טְמֵאִין **בְּכַחֲצִי פְּרָס** שֶׁהוּא בֵּיצָה וָחֵצִי לְדַעַת הָרמב"ם, דְּכִכָּר הֲוֵי שִׁשָּׁה בֵּיצִים וַחֲצִי פְּרָס, הַיְנוּ רֶבַע כִּכָּר, וּשְׁנֵי בֵּיצִים לְדַעַת רַשִׁ"י (וְעַיֵּן מַסֶּכֶת פֵּאָה פֶּרֶק ח מִשְׁנָה ז מַה שֶּׁפֵּרַשְׁנוּ אֵין פּוֹחֲתִין לֶעָנִי מִכִּכָּר בְּפוּנְדְּיוֹן מֵאַרְבַּע סְאִין בְּסֶלַע) נִפְסֶלֶת גְּוִיָּתוֹ מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה. **כָּל הַמַּשְׁקִין מִצְטָרְפִין לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה בִּרְבִיעִית**, כָּל מִינֵי מַשְׁקִין מִשִּׁבְעָה מַשְׁקִין, דְּהַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין כִּרְבִיעִית, נִפְסְלָה גְּוִיָּתוֹ מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה בְּמַגָּעוֹ עַד שֶׁיִּטְבֹּל, **זֶה חוֹמֶר בְּשׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין מִבַּמִּקְוֶה, שֶׁעָשׂוּ בּוֹ שְׁאָר הַמַּשְׁקִין** לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה **כְּמַיִם**. וְאֵין שְׁאָר מַשְׁקִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה בִּשְׁלֹשָׁה לֻגִּין כְּמַיִם. אִי נַמִּי אֵין שְׁאָר מַשְׁקִין מַשְׁלִימִין שִׁעוּר מִקְוֶה לְאַרְבָּעִים סְאָה, כְּמַיִם, דִּכְתִיב (ויקרא יא, לו) "מִקְוֵה מַיִם" וְלֹא שְׁאָר מַשְׁקִין. **ח) אָכַל אֳכָלִין טְמֵאִים** אוֹ **וְשָׁתָה מַשְׁקִים טְמֵאִים** חוּץ מִמַּיִם, **טָבַל וְהֱקִיאָן** הֲרֵי הֵן הָאֳכָלִין וְהַמַּשְׁקִין **טְמֵאִים** כְּשֶׁהָיוּ, **מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן טְהוֹרִים בַּגּוּף**, דְּלֹא עָלְתָה לָהֶן טְבִילָה בִּטְבִילַת הַגּוּף, דְּאֳכָלִין וּמַשְׁקִין אֵין לָהֶם טָהֳרָה בַּמִּקְוֶה חוּץ מִמַּיִם כִּדְלְעֵיל. אֲבָל **שָׁתָה מַיִם טְמֵאִים** וְאַחַר כָּךְ **טָבַל וְהֱקִיאָם, טְהוֹרִים**, הַמַּיִם, **מִפְּנֵי שֶׁהֵם טְהוֹרִים בַּגּוּף**, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם טָהֳרָה בַּמִּקְוֶה עַל יְדֵי הַשָּׁקָה. **בָּלַע טַבַּעַת טְהוֹרָה** וְאַחַר כָּךְ **נִכְנַס לְאֹהֶל הַמֵּת** וְנִטְמָא, **הִזָּה וְשָׁנָה** שְׁנֵי הַזָּאוֹת בִּשְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי, **וְטָבַל וְהִקִּיאָהּ, הֲרֵי הִיא** הַטַּבַּעַת טְהוֹרָה **כְּמוֹת שֶׁהָיְתָה**, כֵּיוָן דְּבִשְׁעַת הַבְּלִיעָה הָיְתָה טְהוֹרָה, שֶׁהָאָדָם מַצִּיל עָלֶיהָ שֶׁלֹּא תִּטָּמֵא, דִּכְתִיב (ויקרא יא, מ) "וְהָאֹכֵל מִנִּבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו", וּמִי לֹא עַסְקִינַן דְּאָכַל סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה וַעֲדַיִן לֹא נִתְעַכְּלָה, וּכְשֵׁם שֶׁטֻּמְאָה בְּלוּעָה אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶת הָאָדָם, כָּךְ טָהֳרָה בְּלוּעָה אֵינָהּ מִטַּמֵּאת. **בָּלַע טַבַּעַת טְמֵאָה, טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָה**, דְּטֻמְאָה בְּלוּעָה אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֲחֵרִים, **הֱקִיאָהּ**, הֲרֵי הִיא **טְמֵאָה וְטִמְּאַתּוּ**, אֲבָל אֳכָלִין וּמַשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁהֱקִיאָן אֵינָן מְטַמְּאִין, דְּכָל טֻמְאָתָן הוּא מִשּׁוּם גְּזֵרָה וּבַאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה גָּזְרוּ וְלֹא בַּהֲקָאָה. **חֵץ שֶׁהוּא תָּחוּב בָּאָדָם, בִּזְמַן שֶׁהוּא נִרְאֶה חוֹצֵץ וְאִם אֵינוֹ נִרְאֶה** עַל גּוּפוֹ מִבַּחוּץ **טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָתוֹ** לָעֶרֶב, לֹא שְׁנָא חֵץ טָהוֹר וְלֹא שְׁנָא חֵץ טָמֵא, אֵינוֹ חוֹצֵץ בִּטְבִילָה כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה.

**פֶּרֶק א** כָּתוּב בַּתּוֹרָה (בראשית ג, טז) בְּחֵטְא עֵץ הַדַּעַת "הַרְבָּה אַרְבֶּה", הַרְבָּה זֶה דַּם נִדָּה, אַרְבֶּה זֶה דַּם בְּתוּלִים (עירובין ק:), שֶׁנִּגְזַר עַל הָאִשָּׁה שֶׁיָּבוֹא דַּם נִדָּה מִזְּמַן לִזְמַן, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, כְּשֶׁאִשָּׁה רוֹאָה דַּם נִדָּה, רֹאשָׁהּ וְאֵבָרֶיהָ כְּבֵדִים עָלֶיהָ. וְדַם נִדָּה בָּא לְאִשָּׁה מִזְּמַן לִזְמַן בִּזְמַנִּים יְדוּעִים, וְאָמְרָה תּוֹרָה (ויקרא יח, יט) "וְאֶל אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב", וְהַנִּדָּה מְטַמְּאָה בְּמַגַּע טְהָרוֹת שֶׁנַּגְעוּ עַל יָדָהּ. **א) שַׁמַּאי אוֹמֵר, כָּל הַנָּשִׁים דַּיָּן שַׁעְתָּן**, אִם רָאֲתָה דָּם מְטַמְּאָה טְהָרוֹת מִשְּׁעַת רְאִיָּה וְאֵילָךְ, וְלֹא אָמְרִינַן מִקַּמֵּי הָכֵי נָמֵי הָיָה דָּם וְכָתְלֵי הָרֶחֶם הֶעֱמִידוּהוּ, וְנֹאמַר שֶׁהִיא טְמֵאָה מִקֹּדֶם, דְּהַנָּשִׁים מְטַמְּאוֹת טְהָרוֹת אִם תִּרְאֶה דָּם בַּבַּיִת הַחִיצוֹן, דִּכְתִיב (שם טו, יט) "דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ", אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בַּבָּשָׂר וְלֹא יָצָא לַחוּץ טְמֵאָה. וְטַעְמָא דְּשַׁמַּאי, שֶׁאִם אַתָּה אוֹמֵר שֶׁתִּטַּמֵּא לְמַפְרֵעַ יְהֵא לִבּוֹ שֶׁל אָדָם נוֹקְפוֹ בִּשְׁעַת בִּיאָה וּפוֹרֵשׁ מֵאִשְׁתּוֹ, וְנִמְצָא מְבַטֵּל יִשְׂרָאֵל מִפְּרִיָּה וּרְבִיָּה. **הִלֵּל אוֹמֵר** מְטַמְּאוֹת טְהָרוֹת **מִפְּקִידָה לִפְקִידָה**, הַיְנוּ מִבְּדִיקָה לִבְדִיקָה, שֶׁאִם בָּדְקָה עַצְמָהּ כַּמָּה יָמִים לִפְנֵי כֵן וְנִמְצֵאת טְהוֹרָה, כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁעָשְׂתָה מִשְּׁעַת בְּדִיקָה רִאשׁוֹנָה עַד שֶׁנִּמְצֵאת טְמֵאָה, כֻּלָּן טְמֵאִין, **וַאֲפִלּוּ** בָּדְקָה **לְיָמִים הַרְבֵּה**, דְּחַיְשִׁינָן שֶׁמָּא עִם סִלּוּק יָדֶיהָ מִבְּדִיקָתָהּ רָאֲתָה דָּם וְכָתְלֵי בֵּית הָרֶחֶם הֶעֱמִידוּ הַדָּם, וּלְבִטּוּל פְּרִיָּה וּרְבִיָּה לֹא חַיְשִׁינָן, דְּדַוְקָא לְטְהָרוֹת מְטַמְּאִינָן לָהּ מִפְּקִידָה לִפְקִידָה וְלֹא לְבַעְלָהּ. וְשַׁמַּאי אוֹמֵר דְּחַיְשִׁינָן שֶׁאִם תְּטַמֵּא אוֹתָהּ לִטְהָרוֹת יִפְרֹשׁ מֵאִשְׁתּוֹ. **וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא כְּדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְּדִבְרֵי זֶה**, לֹא כְּדִבְרֵי שַׁמַּאי דְּמֵיקַל טְפֵי, וְלֹא כְּדִבְרֵי הִלֵּל דְּמַחְמִיר, **אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת מְמַעֵט עַל יַד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה**, דְּאִם הַפְּקִידָה הָיְתָה לִפְנֵי מֵעֵת לְעֵת לִרְאִיָּה, מְטַמְּאִין הַטְּהָרוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּמֵעֵת לְעֵת הָאַחֲרוֹן, דְּהַיְנוּ בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת קֹדֶם רְאִיַּת הַדָּם, **וּמִפְּקִידָה לִפְקִידָה מְמַעֶטֶת עַל יַד מֵעֵת לְעֵת**, דְּאִם בָּדְקָה תּוֹךְ הַמֵּעֵת לְעֵת, אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶלָּא מִשְּׁעַת בְּדִיקָה. וְטַעֲמַיְהוּ דְּרַבָּנָן לְפִי שֶׁחֲכָמִים תִּקְּנוּ לִבְנוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּהְיוּ בּוֹדְקוֹת שַׁחֲרִית וְעַרְבִּית,